

DZIENNIK

ZARZĄDU

Redakcja i administracja
ul. Pomorska 18. Tel. 2-93.

Administracja czynna od godz. 9-12 wp.
Redakcja od godz. 2-3 po południu.

Przebieg: Miesięcz, zł. 0.60.

M. ŁÓDZI

Ogłoszenie. Wiersz nonpareilowy (cztery
szp. na stronie) zł. p. 0.15-Przed tekstem
zł. p. 0.45 - za wiersz (dwie szpalty na
stronie) Drobnie zł. p. 0.03 za wyraz.
Najmniejsze ogłoszenie zł. p. 0.30 -

Costa egzemplarza zł. 0.15.

Nr 51. (274)

Łódź, wtorek 16 grudnia 1924 r.

Rok VI.

Brak asfaltowy czy drewniany?

W lecie r. b. w Magistracie m. st. Warszawy zwołana została ankieta w sprawie wyboru typów bruków, jakimi powinny być wyłożone ulice miejskie, w zależności od ich położenia na planie, czyli znaczenia pod względem komunikacji, oraz w sprawie znalezienia sposobu nieszkodliwego współżycia z jezdniami alejnymi torów tramwajowych, które, jak wszystkim wiadomo, niewspółmiernie niszczą braki i przyczyniają się do okropnego wyglądu ulic miejskich.

Ankieta odbyła się pod kierownictwem wice-prezydenta M. Jankowskiego z udziałem radnych miejskich oraz przedstawicieli Ministerstwa Robót Publicznych, Zarządu Tramwajów i Magistrata.

Po dwóch wyzerpujących posiedzeniach powzięte na ankiecie orzeczenia zostały podane do powszechnej wiadomości. Między różnymi wskazaniami powiedziano tam, że dla głównych arterij o lżejszym lecz gęstym i szybkim ruchu, dla których brak drewniany okazał się za słaby i za drogi, należy zastosować bruk z utraconego asfaltu, zaś tam, gdzie mają być warunki na to pozwolą (ze względu na hałas), drobną kostkę kamienną. Pierwszy bruk asfaltowy postanowiono ułożyć tytułem próby na ul. Wierzbowa, Saski Plac, Mazowiecka, Braeka.

Zasadnicze rozwiązanie kwestji zastosowania właściwego typu braku na ulicach wielkomiejskich jest sprawą bardzo trudną i nader skomplikowaną z tych względów, że 1) niema dotąd materiału brukarskiego, któryby wypełniał wszelkie warunki, jakie dobry bruk posiadać powinien, i 2) ze względu na warunki techniczne ruchu w danym mieście, zależnie od rodzaju używanej lokomocji, posiadania obowiązujących przepisów ruchu i kucia koni, wreszcie w zależności od szerokości i spadków głównych arterij komunikacyjnych.

Z tych zasadniczych przyczyn rodzaj braku powinien być dostosowany do miejscowych warunków w mieście, nie można zatem np. twierdzić, że bruk drewniany nadaje się dla Warszawy dlatego, że w Paryżu pokryto nim 2 i pół miliona mtr. kw., a Londyn również kryje główne ulice drzewem: Paryż i Londyn przeniosły już ostatnie dorożki do maczocha, a ruch cały odbywa się tam samochodami; Paryż ma doskonałe drzewo na kostkę

brakową z sosny górskiej z Ardenów, a Londyn posługując się żywiczną kostką sprowadzaną z Archangielska.

Braki berlińskie robione są wyłącznie z asfaltu sycylijskiego. Kamień asfaltowy niemiecki z Limeru jest za bitumiczny i za miękki (kreda), zawiera 13 do 15 proc. bitama. Kamień z Vorwohle (twardy dolomit) jest za twardy i za mało bitumiczny, zawiera 6 po 9 proc. bitama. Próbowano mieszać oba kamienie, aby otrzymać mieszaninę z żądanym procentem bitama, to jest 8 do 11 proc., lecz próby te nie dały dobrego rezultatu, okazało się, że tylko dobry, rodzimy kamień, z właściwym procentem bitama, daje dobry brak i z tych powodów Berlin brakuje tylko włoskim, sycylijskim asfaltem, a zastosował brak z tłozonego asfaltu dla jego wysokich zalet.

Asfalt tłożony wytrzymuje nasze różnice temperatury zimowej i nie jest niebezpieczny przy zamarzaniu. Warszawa i Berlin leżą prawie na tej samej szerokości geograficznej, klimat ich różni się bardzo niewiele, a skoki temperatury i opady śnieżne są jednakowe; przy zamarzaniu gołoleź tworzy się na brakach wsiąkliwych, wilgotnych, jak drzewo, a nie na asfalcie, który jest zupełnie niewsiąkliwy, naturalnie przy odpowiednim utrzymaniu go w czystości.

Co się tyczy wytrzymałości braku asfaltowego, należy zaznaczyć, że oficjalne przepisy niemieckie, pozwalają obciążać wozy do 250 kg. na 1 cm. dzwona koła, co daje ciężar ładunku wozu do 10,000 kg.

Brak z tłozonego asfaltu jest absolutnie nieprzepaszczalny i niewsiąkliwy, nie ściera się, lecz przez jazdę agniata się, robi się coraz twardszy, co podnosi jego wytrzymałość, jest bardzo twardy, a wskutek tego, w stosunku do lat służby, tani, naprawy braku bardzo łatwe bez zamykania rachy, obsychanie szybko, więc łatwy do oczyszczenia, nie rozpłaszcza się w lekkich kwasach i alkaliach, wskutek czego jest higieniczny. Służbę powłoki leży się na 16—18 lat, gdyż przy naprawach powierzchni się renowuje. Wady ma dwie, t. j. gładkość powierzchni, wobec czego nie można go stosować na alejach o większych spadkach, i trudność połączenia asfaltu z przedmiotami żelaznymi spotykanymi na ulicy. Są to jednak tak małe ujemne strony, że wobec wielu zalet tego braku astąpić muszą.

Widzimy z tego, że typ braku wskazany przez ankietę jest trafny, a wobec znacznej poprawy warunków ruchu w Warszawie wskutek rozwoju automobilizmu, zastosowania obowiązkowych gumowych obręczy przy drożkach i wydania obowiązujących przepisów ruchu oraz obciążenia wozów, nadszedł już czas zamiany na głównych arterjach niestosownego, niewygodnego, a bardzo drogiego, braku drewnianego, brakiem trwałym, higienicznym i estetycznym, jakim jest brak z tłozonego asfaltu.

Dział sprawozdawczy.

Protokół

86 (II sesji) posiedzenia Rady Miejskiej
m. Łodzi.

Łódź, dnia 4 grudnia 1924 roku.

Komplet radnych 75, obecnych radnych 66,
Komplet członków Magistratu 11, obecnych
członków Magistratu 9.

Posiedzenie otworzył o godz. 8 min. 10
Przew. Rady Miejskiej, dr. B. Fichas, w obec-

ności quorum Rady (75 członków), zaprosiwszy
do stołu przewodniczącego radnych-sekretarzy W.
Grodową i T. Pałkowskiego oraz Dyrektora
Biura Rady Miejskiej, p. P. Rundo, do prowa-
dzenia protokołu.

Przyjęto do wiadomości:

1. Krótkie zapytania:

a) I. r. Schwaiga, że podobno p. inspek-
tor Wróblewski oświadczył, iż Magistrat z racji
wypłacania zasiłków bezrobotnym czerpie niemałe
dochody. R. Schwaig zapytuje Magistrat, ile
wynoszą te dochody, i co Magistrat zamierza

uczynić z ewentl. nadwyżką, która powstanie z tych wpływów w budżecie miejskim na rok bieżący?

2. odpowiedź w. prez. Groszkowskiego w imieniu Magistratu, że istnieje projekt, aby Magistrat otrzymał 3 proc. na pokrycie faktycznych kosztów. Jednakowoż umowa w tej mierze nie była zawarta.

b) 1. r. Schweiga, czy miało miejsce wynajęcie a właściwie kupno mieszkania dla jednego z urzędników Wydziału Budownictwa. Jeżeli tak, to jakie to jest mieszkanie i ile miasto za nie zapłaciło.

2. odpowiedź prez. Cynarskiego w imieniu Magistratu, że przed kilku miesiącami zaangażowany został naczelnik Wydziału Budownictwa, który dotychczas piastował stanowisko rządowe w jednym z powiatów. Wobec tego, że przejazd z całą rodziną do Łodzi przedstawia duże trudności, zaś wynająć mieszkania dla rodziny, składającej się z 6 ciu osób, nie udało się, bo pensja nie wystarcza mu na to, Magistrat postanowił przyznać mu jednorazową remunerację w wysokości zł. 6.000.—.

c) 1. r. Schweiga: Czy Magistrat odstąpił mieszkanie 9 pokojowe przy ul. Piotrkowskiej 53, a jeżeli tak, to ile Magistrat wziął za nie odstępnego.

2. r. Schweiga: Jakie mieszkania dał Magistrat dla elektrowni wzamian za szkołę, poza zapłatą czynszu w kwocie zł. 2.500.—.

3. odpowiedź przewodniczącego, że Magistrat udzielił wyjaśnień na następnem posiedzeniu Rady Miejskiej.

d) 1. r. Zuberta: Swego czasu została skierowana do Komisji Dyscyplinarnej sprawa Góreckiej, z zakładu kąpielowego; jaki wyrok zapadł w tej sprawie.

2. odpowiedź przewodniczącego, że Prezydjum R. M. zwróciło się w tej sprawie do Magistratu i Magistrat odpowiedział, że z chwilą, kiedy sprawa będzie załatwiona, Prezydjum Rady zostanie powiadomione.

e) 1. r. Napiórkowskiej, dlaczego od 8 miu tygodni niema posiedzenia Delegacji Wyzd. Ośw. i Kultury, chociaż na ostatniem zebraniu była tak ważna sprawa, jak sprawa regulaminu dla nauczycielstwa szkół wieczornyh. Sprawa ta nie została rozpatrzona, a od tej pory posiedzenia nie było.

2. odpowiedź ławn. Hajkowskiego, w imieniu Magistratu, że Magistrat udzielił odpowiedzi na następnem posiedzeniu Rady Miejskiej.

2. Zawiedomienia członków Rady Miejskiej: inż. K. Folkierskiego, A. Josta, dr. S. Kopcińskiego, L. J. Minoberga, dr. J. Rosenblatta, usprawiedliwiających nieobecność swą na posiedzeniu w dniu dzisiejszym.

3. Pismo Municypalności m. Vevey, treści następującej:

„Rada Miejska miasta Vevey, w Szwajcarii, zasyła niniejszem gojące podziękowanie za otrzymany tak cenny dowód ich życzliwości, z okazji przewiezienia zwłok ś. p. Henryka Sienkiewicza do Polski.

Głęboko wzruszeni słowami uznania, zawartymi w piśmie Szanownych Panów, prosimy o przyjęcie wzamian wyrazów naszej serdecznej wdzięczności i wysokiego szacunku”.

(w związku z wł. telegramem, wysłanym w swcim czasie przez Radę).

4. Komunikat Prezydjum R. M. o rezygnacji z mandatu radnego przez p. O. Grassa oraz wejściu na jego miejsce ob. Adolfa Hoffmana, jako zastępcy z t.j.ze listy kandydatów.

5. Komunikat Frakcji N. P. P. o desygnowaniu r. Hoffmana, na miejsce b. r. Grassa do:

1. Komisji Skarbowo-Budżetowej,
2. Delegacji Finansowo-Obrachunkowej,
3. Komisji Stałej do Zakupu Gruntów,
4. Delegacji Przedsiębiorstw Miejskich
5. Delegacji Wydziału Budownictwa.

6. Komunikat Prezydjum R. M. o uskuteczniomym przez Komisję Skarbowo-Budżetową podziale kwoty zł. 10.000.—, przyznanej uchwałą Rady Miejskiej z dnia 23. X. 1924 r. Gruzińskiemu Czerwonemu Krzyżowi, w sposób następujący:

zł. 9.000.— przeznaczyć Gruzińskiemu Czerwonemu Krzyżowi i

zł. 1.000.— przeznaczyć redakcji „Głosu Wschodu”.

7. Odezwy Magistratu:

№ 1523/24 I. z dnia 24. XI. 1924 r., treści następującej:

„Rada Miejska na posiedzeniu w dniu 24 czerwca 1924 roku wezwwała Magistrat do przedstawienia w ciągu trzech miesięcy planu budowy w roku 1925 własnych gmachów na pomieszczenie biur miejskich.

W związku z powyższem komunikujemy, że wobec ograniczenia budżetu Wydziału Budownictwa do minimum w roku 1925 nie przewiduje się żadnych poważniejszych inwestycji”.

№ P. 3646/24 I z dn. 4 XII. 1924 r., treści następującej:

„W związku z interpelacją r. Zuberta, zgłoszoną na posiedzeniu R. M. w dn. 20 listopada 1924 roku, zawiadamiamy, że fundusz w wysokości złotych 300.000.—, przeznaczony na niesienie pomocy bezrobotnym, jest już na wyczerpaniu, wobec czego w najbliższej przyszłości zwolnieni zostaną wszyscy robotnicy z robót, prowadzonych ze wspomnianego funduszu.

Co się tyczy płacy robotników³ sezonowych, to w myśl informacji, udzielonej nam przez Wydział Gospodarczy, stosowane były względem nich stawki, ustalone uchwałą Prezydium Magistratu № 690 z dnia 10 kwietnia 1924 roku”.

№ P. 3646/24 I. z dn. 8. XII. 1924 r., treści następującej:

„W związku z interpelacją radnego Zuberta, zgłoszoną na posiedzeniu R. M. w dniu 20 listopada 1924 roku, zawiadamiamy, że Magistrat, wzorem lat ubiegłych, wyasygnował wszystkim dyrektorom i naczelnikom wydziałów (urzędnikom I i II kategorii) po 50 proc. ich poborów miesięcznych, tytułem wynagrodzenia za pracę nadetatową. Kwoty te wyasygnowane zostały z pozycji „5 proc. ogólnych poborów za godziny nadobowiązkowe”, przewidzianych w każdym tytule budżetowym”.

№ 1959/24 I. z dn. 2. XII. 1924 r., treści następującej:

„Odpowiadając na krótkie zapytanie p. r. I. M. Bialera, zgłoszone na 35 (II sesji) posiedzeniu R. M., odbytem w dn. 20 listopada 1924 roku, zawiadamiamy, iż faktycznie Magistrat m. Łodzi otrzymał kilka propozycji, w sprawie udzielenia długoterminowej inwestycyjnej pożyczki zagranicznej na warunkach, wyłuszczonej w memorjale Zarządu m. Łodzi do panów posłów na Sejm, senatorów Rzeczypospolitej i członków Rządu w sprawie budowy kanalizacji i wodociągów w m. Łodzi. Obecnie toczona są w tej sprawie pertraktacje z przedstawicielami odpowiednich konsorcjów kapitałistów zagranicznych. O wyniku tych pertraktacji nie omieszka Magistrat w swoim czasie powiadomić Rady Miejskiej”.

№ P. 4065/24 I. z dn. 8. XII. 1924 r., treści następującej:

„W związku z interpelacją r. M. Nowackiego, zgłoszoną na posiedzeniu R. M. w dniu 20 listopada 1924 r., zawiadamiamy, że w dn. 1 stycznia 1925 roku z funduszy Kasy Emerytalno - Pożyczkowej Pracowników Gazowni Miejskiej korzystać będzie 4 emerytów i 6 wdów po zmarłych pracownikach Gazowni Miejskiej, dla których zasiłek miesięczny wynosić będzie

zł. 1.380.—. Do Kasy Emerytalno-Pożyczkowej Pracowników Gazowni Miejskiej wpłaca Gazownia Miejska zł. 11.910.— mies. a pracownicy Gazowni M. „1 2.200.— „
razem zł. 14.110.— mies.”

8. Ulotkę w sprawie walki ze ślepotą, wydaną przez Wydział Zdrowotności Publicznej.

9. Uchwały Magistratu:

№. 1350 z dnia 14 listopada 1924 r., treści następującej:

W związku z uchwałą Magistratu Nr. 1023 z dnia 29 sierpnia 1924 roku postanowiono — po przyjęciu do wiadomości odezwy Kurji Djecejalnej Łódzkiej Nr. 2497 z dnia 31 października 1924 roku—

1. znieść parkan, okalający kościół katedralny św. Stanisława Kostki w Łodzi,

2. odstąpić bezpłatnie parafii rzymsko-katolickiej Najświętszej Marji Panny w Łodzi materiały, pozostałe z rozbiórki tego parkanu, z tem, że zostaną one zużyte wyłącznie na ogrodzenie cmentarza katolickiego na Dołach, oraz

3) przestać odpis niniejszej uchwały Radzie Miejskiej do wiadomości.”

№. 1892 z dnia 21 listopada 1924 r., treści następującej:

„W związku z wnioskiem Wydziału Gospodarczego Nr. 3653/24 VI/ z dnia 14 listopada 1924 roku postanowiono:

1. nadać punkowi 1 uchwały Magistratu Nr. 1095 z dnia 16 września 1924 roku następujące brzmienie:

„1) ustalić z ważnością od dnia 1 października 1924 roku taksę dla dorożkarzy m. Łodzi w następujący sposób:

	w dzień	w nocy
--	---------	--------

a) za kurs w mieście z wyłączeniem kresów i do stacji Łódź-Fabryczna	zł. 1.—	1.25
--	---------	------

(za kresy uważa się:

z wschodniej strony ulice położone między Przędzalniana, Wierzbowa i Przedmieściem Widzew.

z zachodniej strony— między ul. Leszno, starym cmentarzem i plantem Kolei Kaliskiej,

z południowej strony — między ul.: Kątną, Czerwoną, Miljonową, Rokicielem, Dąbrową oraz z północnej strony— między ul.: Luto-

	<u>w dzień</u>	<u>w nocy</u>
mierska, Zubardziem i Radogoszczem),		
b) za kurs ze stacji Łódź-Fabryczna do miasta przy wzięciu numeru od policjanta	1.25	1.50
c) za kurs do stacji Łódź-Kalińska lub z tejże stacji do miasta	1.65	1.90
d) za kurs z jednej stacji na drugą	1.90	2.15
e) za kursy, nie wskazane powyżej w stosunku jazdy na godzinę		
f) za godzinę jazdy	2.40	2.80

Uwagi: 1. Bagaż do 25 kg. przewozi się bezpłatnie; za багаż ponad 24 kg. dolicza się 20 groszy.

2. Należność za jazdę do wszystkich miejsc publicznych uiszcza się przed skończeniem kursu.

3. Pora nocna liczy się od godz. 23 30 do godz. 6.

4. Taksa dla dorożek parokonnnych jest o 50% wyższa.

5. Za jazdę poza obrębem miasta oraz za jazdę na pogrzeby, wesela i chrzciny płaca zależy od umowy.

2) prdestać odpis niniejszej uchwały Radzie Miejskiej do wiadomości."

10. Pismo Urzędu Wojewódzkiego — Wydziału Administracyjnego — z dnia 17. XI. 1924 r. o rozporządzeniu Magistratu m. Łodzi w sprawie płucia na podłogę.

11. a) Zapytanie r. Rapalskiego, czem tłumaczy się, że niezależnie od tyłu spraw niezalatwionych na poprzednim posiedzeniu Rady Miejskiej, nie było zwołane posiedzenie Rady w ubiegłym tygodniu.

b) odpowiedź przewodniczącego, że nie jest obowiązany tłumaczyć się dlaczego zwołał, albo nie zwołuje posiedzeń Rady.

Uchwalono:

A. W sprawach, objętych porządkiem dziennym.

I. W sprawie Pragmatyki dla Pracowników Zarządu m. Łodzi:

Rada Miejska, w związku z wnioskiem Magistratu № 427 z dnia 29 marca 1924 roku, zatwierdza w drukiem i trzecim czytaniu

Pragmatykę służbową dla pracowników Zarządu m. Łodzi. *)

II. W sprawie pobrania na rzecz m. Łodzi podatku od lokali na rok 1925 —

Rada Miejska, przychyłając się do wniosku Magistratu № 1371 z dnia 18 listopada 1924 r. postanawia:

1. wprowadzony na zasadzie ustawy z dnia 17 grudnia 1921 roku o zasileniu finansów komunalnych (Dz. U. Rz. P. № 2/22 poz. 6) podatek od lokali na rzecz m. Łodzi pobrać za rok 1925 od lokali mieszkalnych, przemysłowych i handlowych — w myśl ustawy z dnia 11 sierpnia 1923 roku o tymczasowym uregulowaniu finansów komunalnych (Dz. U. Rz. P. № 94/23 poz. 747) — w stosunku procentowym do zasadniczego przeliczonego na złote według kursu 1 rbl. = 2,66 złotego komornego, z miesiąca czerwca 1914 roku, jak następuje:

a) 1,5% zasadniczego komornego, o ile w czerwcu roku 1914 komorne to wynosiło ponad rbl. 150.—, a nie przekraczało rbl. 300.— rocznie,

b) 3% zasadniczego komornego, o ile w czerwcu roku 1914 komorne to wynosiło ponad rbl. 300.—, a nie przekraczało rbl. 800.— rocznie,

c) 4,5% zasadniczego komornego, o ile w czerwcu 1914 komorne to wynosiło ponad rbl. 800.— rocznie.

Uwaga: Od podatku od lokali wolne są lokale, za które wysokość zasadniczego komornego nie przekraczała w miesiącu czerwcu roku 1914 rbl. 150.— rocznie. —

2) zwolnić od opłacania podatku od lokali:

a) pomieszczenia związków zawodowych i stowarzyszeń kulturalno-oświatowych, pracowniczych i robotniczych,

b) pomieszczenia spółdzielni robotniczych i wytwórni przy tychże,

*) Tekst „Pragmatyki służbowej” zamieszczony zostanie w następnym numerze „Dziennika Zarządu m. Łodzi”.

8) wezwać Magistrat do wykonania n niniejszej uchwały.

Uchwałę powzięto jednomyślnie.

III. W sprawie przyznania pracownikom Zarządu Miejskiego jednorazowego zasiłku:

A. Rada Miejska, w związku z wnioskiem Magistratu № 1216 z dnia 14 października 1924 r., postanawia:

1) przyznać wszystkim pracownikom Zarządu Miejskiego z budżetu na rok 1924 jednorazowy zasiłek w wysokości jednomiesięcznych poborów,

2) ustalenie terminu wypłaty pozostać Magistratowi,

8) zaznaczyć że:

a) prawo do otrzymania całkowitego jednorazowego zasiłku mają pracownicy miejscy, zatrudnieni w Magistracie m. Łodzi od dnia 1-go stycznia 1924 r. i pozostający na stanowisku do dnia 31-go grudnia 1924 roku;

b) pracownicy miejscy, przyjęci do pracy przez Magistrat m. Łodzi w czasie od dnia 1 stycznia 1924 r. do 31 grudnia 1924 r. otrzymują jednorazowy zasiłek proporcjonalnie do przepracowanych miesięcy w roku 1924, przyczem rozpoczęty miesiąc liczy się za cały;

c) pracownicy miejscy, którzy zostali zwolnieni przed dn. 14 października 1924 roku lub zaangażowani po dniu 31 grudnia 1924 roku nie otrzymują jednorazowego zasiłku.

4) Wnieść na ten cel do budżetu (netto) Zarządu m. Łodzi na rok administracyjny 1924 w wydatkach działu I a, tyt. I kwotę zł. 420.000.—

5) Wezwać Magistrat do wykonania tej uchwały.

Uwaga: Uchwała powyższa nie rozciąga się na osoby, pobierające płace według specjalnych norm nauczycielstwa szkół średnich.

W głosowaniu brało udział 66 członków R. M. Uchwałę powzięto jednomyślnie.

B. Następujący wniosek r. Rapalskiego:

„Uchwałę powyższą rozciągnąć na nauczycielstwo szkół powszechnych dziennych i wieczorowych wszelkiego typu.”

W sprawie powyższego wniosku r. Dworzniecki zgłasza oświadczenie treści następującej:

„Oświadczam, że przy głosowaniu wniosku, zgłoszonego przez r. Rapalskiego, w sprawie wypłacenia jednorazowej zapomogi również i nauczycielstwu szkół powszechnych i wieczorowych, brali udział pp. radni zainteresowani w powyższej sprawie. Zgodnie z regulaminem obrad R. M. członkowie zainteresowani nie powinni być obecni na sali. Wobec powyższego uważam uchwalenie tego wniosku za niezgodne z regulaminem R. M.”

IV. W sprawie poczynienia pewnych zmian w budżecie (brutto) Zarządu Miejskiego na rok administracyjny 1924:

Rada Miejska, w związku z wnioskiem Magistratu № 1102 z dnia 19 września 1924 roku, postanawia:

1. w budżecie (brutto) Zarządu m. Łodzi na rok administracyjny 1924

a) zmniejszyć: wydatki —

	o złotych
poz. 11 tyt. I dz. I-a (materj. piśm. i druki)	8.000.—
poz. 1 tyt. III dz. III (wychowanie przedszkolne)	1.000.—
poz. 10 tyt. XXV dz. III (zakup książek)	8.000.—
poz. 10 tyt. XXVI dz. III (zakup książek)	1.500.—
poz. 10 tyt. XXVII dz. III (zakup książek)	1.500.—
poz. 10 tyt. XXVIII dz. III (zakup książek)	8.000.—
poz. 8 tyt. XXIX dz. III (zakup książek)	5.000.—
poz. 8 tyt. XXX dz. III (zakup książek)	6.000.—
poz. 10 tyt. XVI dz. IV (bielizna, odzież, obuwie)	2.000.—
poz. 9 tyt. XVII dz. IV (bielizna, odzież, obuwie)	1.500.—
poz. 1 tyt. XIV dz. IV Dom Starc. i Kal. wyd. person.)	5.595.—

	o złotych
p. 2 tyt. XIX dz. V (Dom St. i Kal. żywn. dla pensjon.)	24.150.—
p. 22-a tyt. XIV dz. V (rob. budowl. w parku Poniat.)	1.000.—
p. 22-c tyt. XIV dz. V (rob. bud. w parku Poniat.)	8.823.—
poz. 23-a tyt. XIV dz. V (rob. bud. w parku 3 Maja)	8.000.—
poz. 42-a tyt. XIV dz. V (rob. bud. w lesie Konstant.)	7.647.—
poz. 8 a tyt. XIV dz. X (budowa gmachów szkoln.)	10.000.—
poz. 9 tyt. XIV dz. V (budowa kolonji robotnicz.)	50.000.—
p. 14 tyt. XIV dz. V (rob. ziemne na zabruk ulic.)	40.000.—
p. 17 tyt. VIII dz. V (przebruk. ulic. kostką drewn.)	30.000.—
poz. 18 tyt. VIII dz. V (układ. i konserw chodnik.)	80.000.—
poz. 20 tyt. VIII dz. V (utrzym. i budowa mostów)	2.000.—
poz. 12 tyt. IX dz. V (prow. rob. pomiarow. nad uzupełn. planu miejskiego)	1.500.—
poz. 5 tyt. XII dz. V (rob. przygot. do budowy wodoc.)	16.000.—
poz. 14a tyt. XII dz. V (Konserw. most., roboty kanal. na Łódce)	8.000.—
poz. 14b tyt. XII dz. V (Konserw. most., roboty na Łódce)	1.500.—
poz. 14c tyt. XII dz. V (Konserw. most., roboty na Łódce)	2.000.—
poz. 15a tyt. XII dz. V (Konserw. most., roboty na Jasieni)	1.000.—
poz. 15b tyt. XII dz. V (Konserw. most., roboty na Jasieni)	1.400.—
poz. 15c tyt. XII dz. V (Konserw. most., roboty na Jasieni)	1.000.—
poz. 17 tyt. XII dz. V (remont kanałów ściekow.)	1.500.—
poz. 15a tyt. XIV dz. V (rob. regul. na rzece Łódce)	80.000.—
poz. 15b tyt. XIV dz. V (rob. regul. na rzece Łódce)	80.000.—
poz. 15c tyt. XIV dz. V (rob. regul. na rzece Łódce)	412.000.—

	o złotych
poz. 15e tyt. XIV dz. V (rob. regul. na rzece Łódce)	10.000.—
poz. 15f tyt. XIV dz. V (rob. regul. na rzece Łódce)	4.800.—
poz. 15g tyt. XIV dz. V (rob. regul. na rzece Łódce)	88.000.—
poz. 16c tyt. XIV dz. V (rob. reg. na rzece Jasieni)	5.000.—
poz. 26d tyt. XIV dz. V (rob. reg. na rzece Jasieni)	3.000.—
poz. 16e tyt. XIV dz. V (rob. reg. na rzece Jasieni)	6.500.—
poz. 16f tyt. XIV dz. V (rob. reg. na rzece Jasieni)	6.000.—
poz. 1 tyt. XI-a dz. VI (szpital zapasowy)	7.500.—
poz. 1-a tyt. XXIV dz. VI (zwrot koszt. kurac. za lecz. i utrzym. chorych w Kochanówce)	7.000.—
poz. 1-c tyt. XXIV dz. VI (zwrot koszt. kurac. za lecz. i utrzym. chorych w szp. Poznańskich)	9.779.—
poz. 5 tyt. XXIV dz. VI (uzupełn. i konserw. inwentarza)	6.912.—
poz. 9a tyt. XXIV dz. VI (walka ze ślepotą)	7.500.—
tyt. 3 tyt. XXVII dz. VI (radjoterapia)	2.676.—
poz. 15 tyt. II dz. VII (kupno, drzew, krzewów i nasion)	3.000.—
poz. 12 tyt. II dz. VII (materj. piśmienne i druki)	1.206.—
	zł. 918.988.—

2) wezwać Magistrat do wykonania niniejszej uchwały.

V. W sprawie poczynienia pewnych zmian w poszczególnych pozycjach budżeta (netto) Zarządu Miejskiego na rok adm. 1924 dot. wydatków na budowę gmachów szkolnych.

Rada Miejska, przychylając się do wniosku Magistratu № 1080 z dn. 12 września 1924 roku, postanawia:

1. w budżecie (netto) Zarządu m. Łodzi na rok administracyjny 1924

a) zmniejszyć:
poz. 1 tyt. III dz. VII wydatków
o zł. 400.000.—,

b) powiększyć:
poz. 2 tyt. I dz. V wydatków o
zł. 50.000.—,

poz. 6 tyt. I dz. V wydatków o
zł. 75.000.—,

poz. 7 b tyt. I dz. V wydatków o
zł. 75.000.—,

poz. 7 d tyt. I dz. V wydatków
dod. o zł. 50.000.—,

poz. 7 e tyt. I dz. V wydatków o
zł. 4.999.—,

c) wnieść nową pozycję 7-g tyt. I
dz. V wydatków „przy ul. Wspólnej
№ 8, 5, 7 — zł. 100.000.—“;

2. wezwać Magistrat do wyko-
nienia niniejszej uchwały.

VI. W sprawie podwyższenia
poszczególnych pozycji w budżecie
Zarządu Miejskiego na rok admini-
stracyjny 1924 w dz. V — Wy-
dział Budownictwa.

Rada Miejska, przychylając się do
wniosku Magistratu № 875 z dnia 17
lipca 1924 roku, postanawia:

1. podwyższyć w budżecie Zar-
ządu m. Łodzi na rok adm. 1924

a) poz. 7 c tyt. I działu V (budże-
tu netto)

poz. 8 c tyt. XIV działu V (budże-
tu brutto) o zł. 181.000.—,

b) poz. 7a tyt. I działu V (budże-
tu netto)

poz. 8d tyt. XV działu V (bud-
żetu brutto) o zł. 94.140.—,

2. Wezwać Magistrat do wyko-
nienia niniejszej uchwały.

VII. W sprawie przyznania Li-
dze Obrony Powietrznej Państwa
jednorazowej subwencji z fundu-
szów miejskich w kwocie złotych
25000.—:

Rada Miejska, przychylając się
do wniosku Magistratu № 1196 z d.
10 października 1924 r. postanawia:

1. przyznać Lidze Obrony Po-
wietrznej Państwa jednorazową sub-
wencję z funduszu miejskich w
kwocie zł. 25 000.—,

2. utworzyć w związku z tem
w budżecie (netto) Zarządu m. Ło-

dzi na rok administracyjny 1924 w
wydatkach działu I-a tyt. IV, nową
pozycję 36 — „Liga Obrony Po-
wietrznej Państwa“ — zł. 25.000,—
oraz

3. Wezwać Magistrat do wyko-
nienia tej uchwały.

VIII. W sprawie wybudowania
w Parku im. Staszycy prowizo-
rycznego letniego budynku teatral-
nego:

Rada Miejska, w związku z uch-
wałą swą z dnia 19. VI, 24 r. oraz
uchwałą Magistratu № 1044 z dnia 2
września 1924 r., postanawia:

1. wnieść do budżetu Zarządu
Miejskiego na rok 1925 kredyt do-
datkowy w sumie zł. 1.968.—, jako
wypadającej z rachunku,

2. wezwać Magistrat do wykona-
nia niniejszej uchwały.

IX. W sprawie przekroczeń
budżetowych w roku administra-
cyjnym 1923:

Rada Miejska, przychylając się do
wniosku Magistratu № 714 z dnia 18
czerwca 1924 r. postanawia:

1. przyznać Magistratowi kredyt
dodatkowy w kw. 209.068.207.539 67
mk. na pokrycie przekroczeń budże-
towych w roku administracyjnym
1923,

2. wezwać Magistrat do wyko-
nienia tej uchwały, jakoteż przyśpie-
szenia opracowania zaległych spra-
wozdań rachunkowych za lata 1922
i 1923 tak, aby w ślad za niemi R. M.,
otrzymała w przepisowym terminie
zamknięcie rachunkowe za rok 1924.

X W sprawie utworzenia Spółki
Akcyjnej dla budowy i eksploatacji
kolei elektrycznej Łódź-Rokiciny-
Tomaszów:

Rada Miejska, przychylając się do
wniosku Magistratu Nr. 1851 z dnia
11 listopada 1924 roku, postanawia:

1. utworzyć spółkę akcyjną dla
budowy i eksploatacji kolei elektrycz-
nej Łódź Rokiciny-Tomaszów z ka-
pitalem akcyjnym w wysokości zł.
1.250.000.—:

2. dać gwarancję, iż Gmina Miejska Łódź pokryje 20% kapitału akcyjnego wyżej wymienionej spółki (zł. 250.000.—) oraz

8. wezwać Magistrat do wykonania niniejszej uchwały.

XI. W sprawie podwyższenia na rok kalendarzowy 1925 stawek miejskiego podatku od psów:

Rada Miejska, w związku z wnioskiem Magistratu Nr. 1884 z dnia 7 listopada 1924 roku, postanawia:

1. podwyższyć odpowiednio na rok kalendarzowy 1925 stawki miejskiego podatku od psów;

2. nadać w związku z tem— art. 4 uchwalonego przez Radę Miejską w dniu 20 marca 1924 roku i zatwierdzonego reskryptem Ministerstwa Spraw Wewnętrznych Nr. SM.4100/24 z dnia 14 sierpnia 1924 roku statutu o poborze na rzecz m. Łodzi podatku od psów następujące brzmienie.

§ 4. Podatek roczny wynosi:

a) od pojedynczego psa zwykłego lub pokojowego zł. 15.—

b) od każdego następnego psa zwykłego lub pokojowego zł. 25.—

c) od pojedynczego psa myśliwskiego zł. 40.—,

d) od każdego następnego psa myśliwskiego zł. 60.—

Uwaga: Do wymienionych stawek dolicza się koszty znaczka dla psa. Znaczki te wydawane będą po cenie kosztu.

8. wezwać Magistrat do wykonania niniejszej uchwały.

XII. W sprawie jednorazowego zasiłku dla Łódzkiej Orkiestry Filharmonicznej:

Rada Miejska, w związku z wnioskiem r. Bialera, postanawia:

1. przyznać Łódzkiej Orkiestrze Filharmonicznej jednorazowy zasiłek w kwocie zł. 6.000.—, z zaznaczeniem, iż wydatek ten pokryty będzie z uzyskanej nadwyżki podatku od zaprotestowanych weksli;

2. wnieść kwotę powyższą do budżetu Zarządu Miejskiego na rok 1924;

3. wezwać Magistrat do wykonania niniejszej uchwały.

XIII. W sprawie regałacji ulic; Aleksandrowskiej, Zgierskiej, Łąkowej, Podleśnej, Przejazd i Kilińskiego:

Rada Miejska, przychylając się do wniosku Magistratu Nr. 1268 z dnia 24 października 1924 roku, postanawia:

1. przyjąć opracowany przez Oddział Zabudowy Miasta projekt regałacji ulic:

1. Aleksandrowskiej,

2. Zgierskiej.

3. Łąkowej,

4. Podleśnej,

5. Kilińskiego przedłużenie i

6. Przejazd.

2. wezwać Magistrat do wykonania niniejszej uchwały.

(Uchwałę powzięto jednomyślnie).

XIV. W sprawie przedłużenia ul. Zagajnikowej:

Rada Miejska, przychylając się do wniosku Magistratu Nr. 1295 z dnia 28 października 1924 roku, postanawia:

1. przyjąć opracowany przez Oddział Zabudowy Miasta projekt przedłużenia ul. Zagajnikowej (od ul. Rokicińskiej do ul. Fabrycznej) oraz

2. wezwać Magistrat do wykonania niniejszej uchwały.

Uchwałę powzięto jednomyślnie.

XV. W sprawie zapisu, uczynionego na rzecz m. Łodzi przez ś. p. Edwarda Herbsta:

Rada Miejska, przychylając się do wniosku Magistratu Nr. 615 z dnia 9 listopada 1928, rzeka się, na podstawie art. 1042 i 1054 Kodeksu Cywilnego, uczynionego na rzecz miasta Łodzi przez ś. p. Edwarda Herbsta zapisu kwoty mk. niem. 500.000.—, jako nie przedstawiającego obecnie żadnej wartości, i w związku z tem unieważnia uchwałę swą Nr. IV z dnia 1 lipca 1922 roku.

XVI. W sprawie mebli i urządzeń mieszkaniowych, znajdujących się na przechowaniu w Magistracie:

Rada Miejska postanawia:

Wzwać Magistrat do wykonania wzgl. zastosowania właściwego Rozporządzenia Ministerstwa Skarbu z dnia 18. VIII. 1924 r. (Dz. U. Rz. P. Nr. 78, poz. 732).

B. W sprawach objętych porządkiem dziennym —

Wnioski nagłe:

I. W sprawie strejku w przemyśle włókienniczym:

1. uznać nagłość wł. wniosku Frakcji P. P. S.

2. na wniosek r. Rapalskiego przystąpić do rozpraw in meritum.

8. Rada Miejska, jako wyrazicielka opinii społecznej naszego miasta, wyrażając swe oburzenie wobec butnego i prowokacyjnego stanowiska przemysłowców, postanawia:

zwrócić się do Prezydenta Ministrów, p. Grabskiego, i do Ministra Pracy i Opieki Społecznej, p. Sokala, z prośbą o jak najenergiczniejszą interwencję, celem zrealizowania słusznych żądań robotników włókienniczych, przedstawiając im groźne następstwa strejku powszechnego, który odbije się na interesach i gospodarce miasta.

O powziętej uchwale Rada Miejska niezwłocznie telegraficznie zawiadomił wyżej wymienionych pp. Ministrów.

II. W sprawie strejku nauczycielstwa szkół wieczorowych:

Uchwał żadnych nie powzięto.

Z powodu zdekompletowania sali przewodniczący o godz. 0,20 posiedzenie zamyka.

Przewodniczący (—) Dr. B. Fichna.

Radni-sekretarze

(—) W. Credowa.

(—) T. Pałkowski.

Prowadzący protokół (—) P. Rundo.

Sprawozdanie z działalności Wydziału Oświaty i Kultury za czas od 1. VII. 24 do 1. X. 24 r.

Uwagi ogólne.

Z okresu ubiegłego mamy do zanotowania szereg faktów, świadczących o stałym rozwoju działalności oświatowej samorządu łódzkiego na tem polu. Do najważniejszych z nich należą: otwarcie wzgl. przygotowanie do otwarcia nowych ochron; oddanie do użytku szkolnego 2 nowowzniesionych gmachów szkolnych, w wyniku czego zostaje zniesiona traktowana jako zło konieczne nauka na 3-cią zmianę; zorganizowanie 2 specjalnych kursów (śpiewu i gimnastyki) dla nauczycielstwa szkół powszechnych; otwarcie jeszcze jednej szkoły dla dzieci niedorozwiniętych umysłowo; rozszerzenie przymusu szkolnego na nowy rocznik młodocianych, a w konsekwencji zwiększenie liczby szkół wieczornych; prace organizacyjne, zdążające do otwarcia nowych wypożyczalni-bibliotek i t. d.

Delegacja Wydziału Oświaty i Kultury odbyła jedno posiedzenie w dniu 11 września b. r., na którym rozważano sprawy szkolnictwa wieczornego i sekcji higieny szkolnej.

Sprawozdanie z Oddziałów zamieszczamy poniżej.

Sprawozdanie z działalności Oddziału Szkolnictwa za czas od 1. VII. 1924 do 1. X. 1924 r.

Zamierzenia Wydziału, zdążające do stworzenia własnej sieci ochron miejskich, stopniowo realizują się. Obok I Ochrony przy ul. Radwańskiej 42, przy której został otwarty II oddział, z początkiem roku szkolnego została otwarta II ochrona o dwóch oddziałach przy ul. Wacława 2/4; obie ochrony zaopatrzone są w odpowiednie urządzenia i pomoce naukowe. Czynnione są przygotowania do otwarcia I i II ochrony przy ul. Kilińskiego 100. W okresie sprawozdawczym liczba subsydjowanych przez miasto ochron zwiększyła się

o jedną, obecnie istnieje 18 ochron subsydjowanych przez miasto z 27 ochroniarkami.

W okresie sprawozdawczym przeprowadzono remont 186 lokali szkolnych bądź całkowicie, bądź częściowo. Wykończone gmachy szkolne przy ul. Cegielnianej i Nowo-Marysińskiej dały pomieszczenie 78 oddziałom szkolnym, co pozwoliło na skasowanie nauki na trzy zmiany, dotychczas tak szkodliwie wpływającej na zdrowie dziatwy szkolnej.

Wzorem lat ubiegłych Wydział otacza troskliwą opieką szkoły pomocnicze i specjalne, dbając o kompletowanie fachowego personelu nauczycielskiego, oraz o zaopatrzenie szkół w środki i pomoce naukowe. W czasie wakacyj letnich Wydział wydelegował na koszt miasta kierownika miejskiego internatu dla moralnie zaniedbanych chłopców do szeregu miast w Polsce, które podobne zakłady posiadają, w celu zapoznania się bliższego z organizacją tych zakładów i metodami wychowawczymi w nich stosowanymi, aby następnie wprowadzić wszelkie możliwe ulepszenia w miejscowym Internacie i postawić go na wysokości zadania. Chcąc sprostać potrzebom wysuwanych przez życie, Wydział organizuje szkołę-internat dla moralnie zaniedbanych dziewcząt, gdzie znajduje pomieszczenie 50 dziewcząt, wyeliminowanych z normalnych szkół powszechnych, jako element niepożądany i częstokroć destrukcyjny.

Wykończenie wspomnianych gmachów szkolnych (Cegielniana 58) pozwoliło Wydziałowi przenieść jedną z filji pracowni przyrodniczych z dotychczasowego niezupełnie odpowiedniego lokalu (Narutowicza 42), zapewniając w ten sposób pracowni normalne warunki pracy, w związku z zaopatrzeniem nowych pomieszczeń w urządzenia techniczne, odpowiadające nowoczesnym metodom nauki doświadczalnej.

Po przerwie wakacyjnej personel Miejskiej Pracowni Psychologicznej przystąpił do pracy dn. 1 września.

Rozpoczęto pracę od porządkowania i segregowania materiału naukowego zebranego w ubiegłym roku pracy.

Z powodu remontu lokalu badania dzieci, skierowywanych przez Komisję Powszechnego Nauczania i przez Miejski Dom Wychowawczy rozpoczęto dopiero dn. 5 września.

Zbadano metodą Bineta-Simona 17 dzieci. Z tej liczby zakwalifikowano do szkoły specjalnej — 9 dzieci

zakwalifikowano do klasy ochronnej	— 1	"
zakwalifikowano do klasy artykulacyjnej	— 1	"
pozostawiono nadal w normalnej szkole.	— 8	"
przedstawiono do zwolnienia na 1 rok z przysmusu szkolnego	— 2	"
przedstawiono do zwolnienia z obowiązku szkolnego	— 1	"

17 dzieci

Stwierdzono niezdolność uczęszczania do szkoły normalnej z powodu choroby umysłowej lub fizycznej i przesłano odnośne opinie do Komisji Powszechnego Nauczania u 7 dzieci.

Z tej liczby przedstawiono do zwolnienia z obowiązku szk. — 1 dz.	
przedstawiono do zwolnienia z obowiązku szk. na 1 rok — 8 "	
zakwalifikowano do szkoły specjalnej	— 2 "
i skierowano do lekarza psychiatry	— 1 "

7 dz.

Ogółem we wrześniu przesłanych było 24 dzieci.

Na dwóch konferencjach, odbytych z kierowniczką Miejskiej Pracowni Psychol., laborantki zdały sprawozdanie z pobytu w zakładzie dr. Toulousea w Paryżu, zaznajamiając, w jaki sposób przeprowadza się w Paryżu dobór kandydatów do poszczególnych zawodów; zaznajomiono dalej ze sposobem obserwacji dzieci w szkole pod względem ich zdolności i zamiłowania do pewnych zawodów

(przedstawiono arkusze obserwacyjne, które wypełnia nauczyciel, lekarz szkolny i rodzice).

Po zapoznaniu się z literaturą specjalną francuską i niemiecką, przystąpiono miejscowymi siłami do przygotowywania testów dla badań zdolności zawodów.

Odrysowano i przygotowano nowe testy do metody Bineta-Simona.

Wysoki poziom nauczania sprzyja rozwojowi miejskich szkół średnich, utrzymując stałą dużą frekwencję. W bieżącym roku szkolnym Gimnazjum ma czynnych 10 oddziałów, przyjęto nowych uczniów 96, Seminarjum Naucz. Żeńskie otworzyło w b. r. szkolnym kurs IV-ty, przyjęto nowych uczenic 55, Seminarjum Naucz. Męskie liczy 5 kursów, przyjęto nowych uczniów 42, wreszcie Szkoła Handlowa posiada 10 oddziałów, przyjęto nowych uczniów 102. Przy szkołach istnieją Komitety rodzicielskie, które wespół z Radami Pedagogicznymi rozwijają energiczną działalność, celem zaopatrzenia szkół w potrzebne pomoce naukowe. Celem przyjsca z pomocą niezamożnym uczniom, jak w latach ubiegłych, Wydział prowadzi Bursę, gdzie w roku bieżącym znalazło pomieszczenie 26 uczniów, którzy korzystają bezpłatnie, bądź za b. niewielką opłatą z joku, opału i światła.

Z początkiem nowego roku szkolnego zorganizowany został przy Konserwatorjum Muzycznym p. H. Kijeńskiej jednoroczny kurs śpiewu dla nauczycielstwa miejskich szkół powszechnych. Na kurs ten na podstawie egzaminu zakwalifikowano 20 osób z pośród czynnych nauczycieli i nauczycielek miejskich szkół powszechnych. Koszta prowadzenia kursu całkowicie pokrywane są z funduszków miejskich i słuchacze zwolnieni są od wszelkich opłat.

Pragnąc przyczynić się do postawienia na należytych poziomach tak b. zaniedbanej sprawy wychowania fizycznego w szkołach powszechnych, z początkiem b. r. szk. Wydział zaangażował specjalistę-Instruktora, któ-

rego zadaniem będzie czuwanie nad wychowaniem fizycznym młodzieży w szkołach powszechnych i przygotowanie zastępu nauczycieli, wykwalifikowanych do prowadzenia lekcji gimnastyki w szkołach. Z początkiem przyszłego kwartału uruchomione będą bezpłatne kursy gimnastyczne dla nauczycielstwa szkół powszechnych.

W okresie sprawozdawczym do biura Oddziału Szkolnictwa wpłynęło 1884 spraw.

(D. c. n.)

Obwieszczenia i Okólniki.

OBWIESZCZENIE.

Magistrat m. Łodzi podaje niniejszem do publicznej wiadomości, że Rada Miejska m. Łodzi na posiedzeniu w dniu 13. XI. 1924 postanowiła w myśl okólnika Ministerstwa Spraw Wewnętrznych Nr. 100 z dnia 20. IX. 1924 nadać następujące brzmienie § 8-mu statutu o poborze na rzecz m. Łodzi 4⁰/₀-wej opłaty od umów o przeniesienie własności nieruchomości, uchwalonego na posiedzeniu dnia 10. IV. 1924 i zatwierdzonego reskryptem Ministerstwa Spraw Wewnętrznych Nr. Sm. 4072/24 z dnia 11. VIII. 1924:

§ 8. „Należyszona w terminie opłata ściągająca będzie w drodze przymusowej z doliezeniem kar za zwłokę i kosztów egzekucyjnych według postanowień, zawartych w ustawie z dnia 31. VII. 1924 o pobierania od zaległości w podatkach bezpośrednich oraz w należnościach stemplowych kar za zwłokę, odsetek za odroczenie, tudzież kosztów egzekucyjnych (D. U. R. P. Nr. 73/24, poz. 721)“.

Łódź, dnia 3 grudnia 1924.

Magistrat m. Łodzi

Prezydent

M. Cynarski.

OBWIESZCZENIE.

Magistrat m. Łodzi podaje niniejszem do publicznej wiadomości,

że Rada Miejska m. Łodzi na posiedzeniu w dniu 13. XI. 1924 postanowiła w myśl okólnika Ministerstwa Spraw Wewnętrznych Nr. 100 z dnia 20. IX. 1924 nadać następujące brzmienie § 7-mu statutu o podatku na rzecz m. Łodzi za wynajem mieszkań w hotelach, pensjonatach, pokojach meblowanych, noclegowych i gospodach dla przyjezdnych, uchwalonego na posiedzeniu w dniu 3. IV. 1924 i zatwierdzonego reskryptem Ministerstwa Spraw Wewnętrznych Nr. SM. 3431/24 z dnia 5. VII. 1924:

§ 7. „Podatek, nieuiszczony w terminie, uważany będzie za zaległość, do której doliczona będzie kara za zwłokę oraz koszty egzekucyjne według postanowień, zawartych w ustawie z dnia 31. VIII. 1924 o pobierania od zaległości w podatkach bezpośrednich oraz należnościach stemplowych kar za zwłokę, odsetek za odroczenie także kosztów egzekucyjnych (Dz. U. R. P. Nr. 73/24, poz. 721)“

Łódź, dnia 3 grudnia 1924.

Magistrat m. Łodzi

Prezydent

M. Cynarski.

Kronika miejska.

— **Budżet miejski na rok 1925.** D. 11 b. m. odbyło się specjalne posiedzenie Magistratu, na którym ukończono trzecie czytanie budżetu zarządu miejskiego na rok 1925.

— **Otwarcie i poświęcenie I-go miejskiego zakładu kąpielowego.** Dnia 8 b. m. odbyło się otwarcie i poświęcenie I-go miejskiego zakładu kąpielowego przy ul. Nawrot róg Wodnej.

Około południa w obecności przedstawicieli Magistratu, z p. prezydentem miasta M. Cynarskim na czele, dyrektora Wojewódzkiego Urzędu Zdrowia dr. Skalskiego oraz zaproszonych gości, ks. dr. Łatka, dyr. szkoły rzemiosł, dokonał aktu

poświęcenia tej nowej wspaniałej placówki higienicznej w robotniczej Łodzi, wygłaszając okolicznościowe życzenia, by zakłady kąpielowe miejskie powstały we wszystkich dzielnicach naszego miasta.

Następnie p. prezydent miasta M. Cynarski scharakteryzował działalność samorządu łódzkiego, zdążającą do polepszenia warunków higienicznych Łodzi.

Wreszcie ławnik Wydziału Zdrowotności Publicznej p. A. Joel przedstawił zebrany historję budowy łaźni miejskiej.

Po przemówieniach zebrani zwiedzili zakład kąpielowy, poczem zakończono aroczystość ogólną fotografią i wysłaniem następującej depešy do Generalnej Dyrekcji Służby Zdrowia przy Ministerstwie Spraw Wewnętrznych:

Generalna Dyrekcja Służby Zdrowia Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, Warszawa.

Z inicyatywy Naczelnego Komisarza do walki z epidemjami położono w 1922 roku kamień węgielny pod budowę I miejskiego zakładu kąpielowego. Z racji poświęcenia i otwarcia w dnia dzisiejszym wzmiankowanego zakładu wyrazi wdzięczności przesyłają Generalnej Dyrekcji Zdrowia (—) Marjan Cynarski, Prezydent m. Łodzi, (—) dr. Skalski, Dyrektor Wojewódzkiego Urzędu Zdrowia, (—) A. Joel, Przewodniczący Wydz. Zdrowotności Publicznej“.

— **Z działalności Teatru Miejskiego.** Według danych, posiadanych przez Wydział Oświaty i Kultury, Teatr Miejski przy ul. Cegielnianej 63, znajdujący się pod dyrekcją p. K. Wroczyńskiego, w listopadzie r. b. dał ogółem 44 przedstawień. Na przedstawienia te złożyły się 4 premjery „Świerszcz za kominem“ „Chimery“, „Kwiat pomarańczowy“ oraz „Acidalia“ 22 zwykłych, 7 zrzeszeniowych, 4 robotnicze T. U. R., 3 uczniowskie oraz 4 poranki literackie, w tem jeden poświęcony twórczości

Henryka Sienkiewicza i jeden rocznicy powstania listopadowego.

Zc sztuk wystawionych przez Teatr Miejski w ciągu listopada — „Gałganek” zajął 4 przedstawienia (19 od początku sezonu), „Prawo pocałunka” — 1 (razem 13), „Dwaj mężowie pani Marty” 5 (razem 8), „Świerszcz za kominem” 11 razy, „Chimery” 8 razy, „Kwiat pomarańczowy” — 6 razy, „Acidalia” — 4 razy, Akademia listopadowa 1 raz.

Ogólna frekwencja publiczności w listopadzie wynosiła 20 387 osób (w październiku 13640 osób), z tego przypadło na premjery — 1139, zwykłe — 9321, zrzeczeniowe — 4252, robotnicze — 3209, uczniowskie — 1554 oraz poręki literackie 812 osób.

Z powyższego widzimy, że frekwencja publiczności w Teatrze Miejskim stale wzrasta. W listopadzie przeciętnie przypadało 463 osoby na jedno przedstawienie, w październiku — 359, zaś we wrześniu 289 osób.

— **25-lecie Pogotowia Ratunkowego w Łodzi.** Dnia 1 b. m. z powodu dwadziestopięcioletniej działalności Pogotowia Ratunkowego na terenie Łodzi, odbyła się uroczystość jubileuszowa, połączona z jubileuszem 25-letniej pracy w Pogotowiu dr. W. Pinkusa (senjora). Około południa w gmachu Pogotowia przy ul. Gdańskiej № 83 w obecności przedstawicieli Rady Miejskiej, Magistratu, Wojew. Urz. Zdrowia, Świata Lekarskiego, Kasy Chorych oraz prasy ks. kap. Nowicki dokonał aktu poświęcenia dwóch samochodowych karettek, poczem po sfotografowaniu — wszyscy udali się do lokala Pogotowia, gdzie został zawieszony — zgodnie z uchwałą Magistratu — portret dr. W. Pinkusa (senjora). Pierwszy przemawiał p. prezydent miasta M. Cynarski, który, streszczając historję ćwierć-wiekowej działalności Pogotowia oraz zastąpił, jak e oddał miastu twórca Pogotowia dr. Pinkus, życzył jubilatowi dłużej pracy na użytek tej instytucji. Na zakończenie swego przemówienia p. prezydent podziękował

również za pracę sanitarjaszowi, p. Wolniakowi, który z małą przerwą przepracował w Pogotowiu 25 lat.

Po przemówieniu składali życzenia jubilatowi ławnik Wydziału Zdrowotności Publicznej, A. Joel, w imieniu Wydziału — Inspektor szpitalnictwa miejskiego, dr. Mittelstaedt w imienia kolegów magistrackich, inż. Ch jnowski, w imienia b. zarządu, dr. Klaszyński, w imienia Kasy Chorych, dr. Sterling — w imienia T-wa Lekarskiego, (wręczył dyplom honorowy), oraz dr. Tomaszewski i Rosiewicz.

Po skończonych przemówieniach wzruszony jubilat, obdarzony apominkami, dziękował zebrany za złożone mu życzenia, wskazując, że tylko dzięki poparciu wielu życzliwych idei doraźnej pomocy obywateli mógł on zorganizować Pogotowie Ratunkowe w Łodzi.

— **Z Komitetu budowy szkół powszechnych miejskich.** Na ostatnim posiedzeniu Komitetu budowy szkół powszechnych miejskich, które odbyło się pod przewodnictwem p. ławnika Wydziału Oświaty i Kultury, Z. Hajkowskiego, w obecności kuratora Okręgu Szkolnego w Łodzi, d-ra Jarosza, przyjęto do wiadomości sprawozdanie kierowników budowy szkół o stanie budowy przy ulicy Nowo-Targowej róg Południowej, Drewnowskiej № 88, na Nowem Rokiciu oraz przy ul. Podmiejskiej. Ze sprawozdania wynika, iż prace przy budowie gmachu szkolnego przy ul. Nowo-Targowej są doprowadzone do tego stanu, iż w początku roku kalendarzowego 1925 gmach zostanie oddany do użytku szkolnego. Co się tyczy gmachu szkolnego przy ul. Drewnowskiej № 88, projektowane jest wykończenie go najpóźniej w lecie 1925 roku. Gmach szkoły na Nowem Rokiciu ma wyprowadzone mury do wysokości stropu 2 piętra, zaś na ulicy Podmiejskiej wyprawdano fundamenty pod budowę szkoły i obecnie wznoszony jest mur parteru.

— **Ludność m. Łodzi.** Według danych, zawartych w publikacjach miejskiego Wydziału Statystycznego, rozwój zaludnienia Łodzi przedstawiał się w ciągu ostatniego stulecia następująco:

1827 rok	939	mieszkańców
1832 "	5,140	"
1837 "	10,645	"
1844 "	14,028	"
1860 "	32,639	"
1884 "	113,146	"
1897 "	314,020	"
1907 "	328,383	"
1913 "	506,000	"
1915 "	341,500	"
1919 "	433,472	"
1925 "	505,944	"

W powyższym zestawieniu uderza kolosalny spadek liczby mieszkańców Łodzi w roku 1915. Ubytek ludności wynosił około 150,000 i był wywołany masową emigracją: a) do Rosji (mobilizacja rezerwistów i aciekiniery wojenni) i b) na wieś (ludność robotnicza w poszukiwaniu zarobka), a nadto c) wzmożoną po wybuchu wojny śmiertelnością przy znacznym spadku liczby urodzeń. Repatrjacja 1918 r. podniosła liczbę mieszkańców o 100,000, a w latach odbudowy przemysłu (1921-1925) wzrost zaludnienia był również b. znaczny, co przypisać należy napływowi ze wsi sił roboczych. Już w 1923 r. liczba mieszkańców Łodzi wynosiła ponad pół miliona, ale zestawiając ją z podobną liczbą z 1913 roku, nie należy zapominać o tem, że za okupacji (w 1915 r.) obszar miasta uległ rozszerzenia dzięki inkorporacji grantów podmiejskich.

Liczbę ludności z roku bieżącego — według danych „Miesięcznika Statystycznego m. Łodzi” — przedstawiają się, jak następuje:

styczeń 1924 rok	—	516,053
luty	—	516,708
marzec	—	517,552
kwiecień	—	519,743
maj	—	520,561
czerwiec	—	519,739

Przytoczyć również warto zaczerpnięte z „Rocznika Statystycz-

nego m. Łodzi” za rok 1923 dane porównawcze o ludności większych miast Rzeczypospolitej podług spisu powszechnego z 1921 roku: Warszawa — 936,046, Łódź, — 452,293, Lwów — 219,388, Kraków — 181,700, Poznań — 169,793, Wilno — 128,954, Lublin — 94,222. Bydgoszcz — 87,848, Huta Królewska — 74,811, Katowice — 45,422, Toruń — 39,335, Grzdziądz — 33,817, Bielsko — 19,813.

W publikacjach miejskiego Wydziału Statystycznego w Łodzi dane demograficzne są opracowane wyczerpująco, co umożliwia głębsze studja z dziedziny zagadnień ludnościowych.

— **Kary za niedopełnienie obowiązku szkolnego.** W tygodniu od 24 do 29/XI 1924 roku za nieposyłanie dzieci do szkoły z wyroków Komisji Powszechnego Nauczania odbył kary aresztu:

1) Gastkowski Ignacy, Wólczarska 96, 1 dzień; 2) Rosental Izrael Młynarska 9, 1 dzień; 3) Rozenwaj Berek, Brzezińska 6, 1 dzień; 4) Głowińska Sala, Brzezińska 16, 1 dzień; 5) Czapliski Ajzyk, Młynarska 18, 1 dzień; 6) Szlamowicz Lajb, Zawłszy 82, 2 dni.

— **„Kongres miast w Amsterdamie”.** W związku z artykułem pod tytułem powyższym, zamieszczonym w № 46 „Dziennika Zarządu m. Łodzi”, zaznaczamy, że artykuł ten jest przedrukiem z „Dziennika Zarządu m. Lublinie” (№ 24—25).

Z życia miast polskich.

Oświetlenie Warszawy.

Z polecenia prezydenta miasta inż. Wład. Jabłońskiego, Wydział techniczny Magistrata powiększył od września oświetlenie ulic stolicy, doprowadzając je niemal do przedwojennej normy (75 proc.). W projektowanym na r. 1925 budżecie przewiduje się wprowadzenie pełnego,

przedwojennego oświetlenia miasta oraz oświetlenia niektórych nowych ulic na przedmieściach kosztem ogólnym w wysokości 432 000 złotych. Oświetlenie w dotychczasowych rozmiarach kosztuje rocznie około 190

tyśocy zł. Oświetlenie zwiększane jest stopniowo, poczynając od września, przyczem koszt jego doprowadzony będzie do 300.000 złotych w stosunku rocznym.

Treść numeru 51-go:

Bruk asfaltowy czy drewniany.—

Dział sprawozdawczy.

Protokół 36 posiedzenia Rady Miejskiej z dnia 4 grudnia 1924 roku.— Sprawozdanie z działalności Wydziału Oświaty i Kultury za czas od 1. VII. 24 do 1. X. 24 r.—

Obwieszczenia i okólniki:

Obwieszczenie Magistratu m. Łodzi o brzmieniu § 8 statutu o porborze na rzecz m. Łodzi 4-procentowej opłaty od umów o przeniesienie własności nieruchomości.— Obwieszczenie Magistratu m. Łodzi o brzmieniu § 7 statutu o podatku na rzecz m. Łodzi za wynajem mieszkań w hotelach, pensjonatach, pokojach umeblowanych i gospodach dla przyjezd.—

Kronika miejska. Z życia miast polskich.—

Licytacje przymusowe.

Wydział Podatkowy Magistratu m. Łodzi niniejszem podaje do wiadomości, że w dniu 17 grudnia 1924 roku o godz. 9-ej rano odbędą się licytacje przymusowe nieruchomości niżej podanych osób za niewpłacone podatki:

Nyckie A. Składowa 31, lustro. Salomonowicza, Gdańska 44, zegar. Feldmana, Baryarna 2, kredens. Olszer I. Narutowicza 58, kredens. Raczański St. Ogrodowa 30, maszyna do szycia. Kubasiewicz, Dworska 13, biurko. Jankowskiego, Piwna 11, komoda. Józwiakowskiej, Franciszkańska 60, komoda. Knaster G. Kamienna 14, lustro. Kotlicki. Wschodnia 55, szafa. Lajman, Konstancyńska 42, kredens. Lubczyńskiego, Chłodna 6, komoda. Matusiak. Ogrodowa 28, zegar. Nysel, Gdańska 8, kapa i krzesło. Pastusiak, Żórawia 14, otomana. Pastusiak, Żórawia 14, lustro. Pawlak, Franciszkańska 67, szafa. Piątkowska, Zakątna 12, stół. Poniewczyńska, Borysza 53, maszyna do szycia. Rogowski, Brzezińska 24, wyżymaczka. Dłużnowski, Pomorska 8, tremo. Swirczarczyk, Pomorska 73, kredens, 2 kapy i stół. Bacharjer, Ludwiki 15, 4 krzesła i stół. Szejnfeld, Gdańska 23, kredens, 4 szafy i lustro. Berman, Konstancyńska 58, maszyna do szycia. Związek Zaw. Prac. Gastr. Hot. Zachodnia 45, fisharmonja. Lein I. Al. Kościuszki 1, biurko i 2 kasy. Frenkel, Andrzejka 46, lustro, Grosswasser, Gdańska 22, 2 kapy. Blumberg, Szkolna 16, stół, Landau, Gdańska 24, stół. Wajshof, Gdańska 20, biurko. Warhaft, Narutowicza 3, 2 sztuk towaru.

Dnia 18 grudnia 1924 roku o godz. 9-tej rano:

Klarowski, Lipowa 78, kapa. Kadlera, Żelazna 5, kaczka i 2 koguty. Nowaczyk, Żelazna 10, szafa. Baumgarten, Kilińskiego 75, platforma. Parzenczewski, Lipowa 56, kredens. Bacharjer, Ludwiki 15, 4 krzesła i stół. Majszczak St. Zakątna 78, szafka. Marka, Przędzalniana 40, szafa. Olszyc, Mazurska 27, szafa. Kielca, Smocza 27, zegar. Najman, Tuszyńska 13, kredens. Renkowiecki, Kilińskiego 107, zegar. Rotensztajn, Kilińskiego 60, zegar. Górecka, Nowosady 15, stół. F. ma A. Goński. Staro-Wólczańska 9, towar. Goszczyńskiego, Sienkiewicza 58, otomana. Romiszewskiego, Piotrkowska 116, biurko. Fajn, Piotrkowska 200, biurko, Resursa, Kilińskiego 123, biurko, szafa i 2 stoły. Egierska, Piotrkowska 260, zegar. Chęcińskiego, Sienkiewicza 20, szafa. Rabinowicz, Aleksandrowska 24, szafa. S. Kuperman, Cegielniana—teatr zimowy „Scala”, 1 pianino, 1 garnitur mebli (machoń zielony), 1 garnitur mebli (bordo), 1 kasa ogniotrwala 1.000 krzesel. 13 luster (szlifowanych) 2 lustra duże, jeden automobil.

Redaktor: Bolesław Dudziński.

Wydawnictwo Zarządu Miasta Łodzi

Odbito w tłoczni B-ci Holcman w Łodzi ul. Zawadzka № 7.